

найбільш важливих моментах теми, що вивчається, а за допомогою жестів та міміки можливо акцентувати увагу студентів на тих поняттях та явищах, на які вони самі б не звернули особливої уваги.

Отже, розглядаючи доцільність використання того чи іншого методу у навчанні, слід зазначити, що саме комплексне їх застосування забезпечить стимулювання мотивації навчання, ефективність навчального процесу, а також сприятиме підвищенню успішності та практичного засвоєння навчального матеріалу студентами.

*М. А. Богорад, І. А. Баляєіна, старш. викл.,
кафедра педагогіки та психології*

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ФОРМУВАННІ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК І КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Практика — найефективніший засіб засвоєння теоретичних знань. Студенти нашого університету протягом двох років вивчають такі предмети, як «Психологія діяльності та навчальний менеджмент» (загальна та вікова психологія, дидактика, управління навчальною діяльністю тощо), «Комунікативні процеси у навчанні» (професійне спілкування, педагогічна майстерність тощо), «Методика викладання економіки» (активні методи навчання при вивченні різних сфер економічної науки, розробка дидактичних матеріалів, планування та проведення занять з економічних дисциплін для різних освітньо-вікових груп тощо). Логічно, що саме практика завершує психолого-педагогічну підготовку студентів до викладацької діяльності.

Головне завдання педагогічної практики — це розвиток і закріплення вмінь та навичок самостійної діяльності і творчої ініціативи; використання загальнонаукових знань з педагогіки, психології та економіки, наукової, методичної та довідникової літератури при вирішенні конкретного педагогічного завдання, як правило, дидакто-методичного характеру.

Непересічного значення педагогічна практика також набуває з огляду на те, що навчальна діяльність у кінцевому підсумку повинна не просто дати людині суму знань, вмінь та навичок, а сформувати її компетенцію.

Нагадаємо, що компетенція— загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, що набуті завдяки навчанню. Отже, поняття компетенції не зводиться тільки до знань і навичок, а належить до сфери складних вмінь і якостей особистості.

Основними групами компетенції, яких потребує сучасне життя, є:

- соціальні, пов'язані з готовністю брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень, у соціальному житті, у врегулюванні конфліктів ненасильницьким шляхом, у функціонуванні і розвитку демократичних інститутів суспільства;

- полікультурні, що стосуються розуміння несхожості людей, взаємоповаги до їх мови, релігії, культури тощо;

- комунікативні, що зумовлені зростанням ролі інформації у сучасному суспільстві й передбачають оволодіння інформаційними технологіями, вміннями здобувати, критично осмислювати і використовувати різноманітну інформацію;

- саморозвитку та самоосвіти, що пов'язані з потребою і готовністю постійно навчатися як у професійному відношенні, так і в особистому та суспільному житті;

- компетенції, що реалізуються у прагненні й здатності до раціональної продуктивної, творчої діяльності.

Як відмічав В. А. Козаков у монографії «Психоло-педагогічна підготовка фахівців у непедагогічних університетах: методологія та практика», компетентність викладача — це його актуалізована активна спроможність реалізувати всі компоненти спільної діяльності навчання (цілі, мотиви, планування, організація тощо), яка зумовлюється його знаннями, навичками, уміннями, засвоєними видами і способами або технологіями навчання та предмету викладання, а також здібностями та психічними властивостями (темперамент, риси, спрямованість особистості тощо).

Під час організації педагогічної практики особлива увага приділяється підвищенню мотивації до такої викладацької діяльності, коли за необхідне стає взаємодія викладача і учня, врахування його індивідуальних, особистісних виявів та відпрацювання відповідних тактик і стратегій у спілкуванні. Практика спрямована на розкриття та вирішення таких дидактичних проблем, як визначення професійних орієнтирів викладача, його настанов, мотивів педагогічної діяльності та формування його конструктивних, професійних та комунікативних компонентів.

Саме такий підхід є важливою умовою розробки нової моделі процесу навчання у відповідності з новими стандартами освіти, моделі формування мотивації навчання, яка дозволить впливати

на визначення проміжних та кінцевих цілей навчання, вибудовувати педагогічний процес у відповідності до інтересів та потреб того, хто навчається. Як наслідок, це дозволить оптимізувати процес навчання, диференціювати та індивідуалізувати його, створити умови для вияву і розвитку здібностей, також активності, ініціативи та творчості.

Можна стверджувати, що саме під час педагогічної практики майбутні викладачі акумулюють всі свої знання, які вони здобули під час навчання, і відшліфовують всі складові своєї компетенції та закладають фундамент педагогічної майстерності.

*М. А. Богорад, І. А. Балягіна, старш. викл.,
кафедра педагогіки та психології*

ЗАСТОСУВАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІКИ»

Педагогічна наука твердить: щоб навчати цікаво та ефективно, треба правильно вибрати методи навчання. Для підвищення ефективності засвоєння знань, набуття професійних вмінь та навичок у сучасній освіті все більшого поширення набувають тренінгові освітні технології. Саме їх можна назвати каталізаторами процесу викладання та навчання. Адже пізнавальна активність — це посилена діяльність того, хто навчається.

Засобом активізації навчального процесу можна вважати педагогічний тренінг, в якому приймають участь студенти третього курсу обліково-економічного факультету впродовж другого семестру. Головним завданням для учасників тренінгу є виявити свої знання з економічних предметів шляхом викладання конкретної економічної теми для інших учасників групи, продемонструвати різні засоби співпраці з аудиторією та можливості керування роботою та увагою слухачів. Основний зміст діяльності під час тренінгу полягає в тому, що кожен студент самостійно готує дидактичний матеріал для проведення навчального заняття: опрацьовує економічну та педагогічну літературу, розробляє конспект міні-лекції, структурно-логічну схему теми, готує наочність, а саме: схеми, таблиці, графіки, діаграми, економічні